

Edyta Kosik

"Bajka jak lekarstwo : zastosowanie bajkoterapii w terapii pedagogicznej", Agnieszka Chamera-Nowak, Lidia Ippoldt, Warszawa 2015 : [recenzja]

Nowa Biblioteka. Usługi, Technologie Informacyjne i Media nr 4 (23), 229-232

2016

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Edyta Kosik

Zakład Kultury Czytelniczej i Informacyjnej
Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej
Uniwersytet Śląski w Katowicach
e-mail: edytka444@gmail.com

**Bajka jak lekarstwo : zastosowanie bajkoterapii
w terapii pedagogicznej / Agnieszka Chamera-Nowak,
Lidia Ippoldt. – Warszawa : Wydawnictwo Stowarzyszenia
Bibliotekarzy Polskich, 2015. – 99 [1] s. : il. ; 21 cm. –
(Biblioteczka „Poradnika Bibliotekarza” ; nr 26). –
ISBN 978-83-64203-58-9**

Biblioterapia to wykorzystywanie terapeutycznych funkcji literatury we wspieraniu dzieci i dorosłych w trudnych dla nich sytuacjach, jako pomoc w przeżyciu traumatycznych sytuacji, powrocie do zdrowia, przystosowaniu się do norm społecznych, poprawie sytuacji życiowej. Wśród wielu znanych metod terapeutycznych stosowanych w pracy z dziećmi najpopularniejsza obecnie jest bajkoterapia wykorzystująca „bajki terapeutyczne”, czyli utwory tworzone specjalnie w celach terapeutycznych (w odróżnieniu od zwykłych bajek czy baśni). Bajki takie poruszają szczególnie ważne dla dzieci zagadnienia i problemy, które są dla nich trudne pod względem emocjonalnym (Chamera-Nowak, 2015, s. 4).

Zagadnienia bajkoterapii wyjaśniają Agnieszka Chamera-Nowak i Lidia Ippoldt w publikacji *Bajka jak lekarstwo : zastosowanie bajkoterapii w terapii pedagogicznej*, wydanej nakładem Wydawnictwa Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w serii Biblioteczka „Poradnika Bibliotekarza”.

We wstępie od redakcji w sposób ogólny zarysowano terapeutyczne znaczenie literatury w życiu człowieka oraz zasygnalizowano, czym jest bajkoterapia. Zaznaczono, że książka *Bajka jak lekarstwo...* przybliży czytelnikom zagadnienia związane z z tym tematem.

We wprowadzeniu nakreślono, czym jest bajka oraz baśń. Objąs-
niono te terminy, a także przedstawiono 10 cech charakteryzujących

baśń. Zaznaczono ponadto, że bajka jest szczególnie ważna w rozwoju dziecka, ponieważ dzięki niej głównie dokonuje się jego inicjacja literacka. Za Ireną Borecką podano, jakie warunki powinien spełniać ten gatunek.

Pierwszy rozdział publikacji nosi tytuł *Bajkoterapia jako metoda biblioterapii*. Przedstawiono w nim krótką definicję biblioterapii, jej zadania i zastosowanie. Nakreślono jej cele w przypadku pracy z dziećmi oraz metody pracy z dziećmi podczas jej stosowania. Ukazano bajkoterapię jako najpopularniejszą metodę biblioterapeutyczną oraz wyjaśniono, na czym polega. Przytoczono definicję bajki terapeutycznej i jej cechy. Wymieniono rodzaje bajek stosowanych w bajkoterapii pod względem ich przeznaczenia dla dzieci w konkretnym przedziale wiekowym. Wyjaśniono także, w jaki sposób bajki terapeutyczne oddziałują na psychikę dzieci.

Rozdział drugi, *Typy bajek terapeutycznych*, został podzielony na podrozdziały według rodzajów bajek terapeutycznych (bajki relaksacyjne, bajki psychoedukacyjne, bajki psychoterapeutyczne). W każdym z podrozdziałów scharakteryzowano dany typ bajki terapeutycznej, przedstawiono jego strukturę, wymieniono elementy, jakie powinien zawierać, i cele, jakie powinien spełniać. W ostatnim, czwartym podrozdziale, *Po czym poznać dobrą bajkę terapeutyczną?*, podano cechy dobrej bajki terapeutycznej oraz wskazano, kiedy jej zasady są naruszane.

Trzeci rozdział, *Bajkoterapia w pracy wychowawczej z grupą*, zawiera wytyczne stosowania bajkoterapii w pracy z dziećmi. Wyjaśniono w nim także, jakie miejsce zajmuje bajka w terapii pedagogicznej.

Tytuł czwartego rozdziału publikacji brzmi: *Zasady terapii pedagogicznej*. Wymieniono w nim 6 zasad terapii pedagogicznej oraz nakreślono zasady jej prowadzenia. Opisano także metody postępowania terapeutycznego. Wyjaśniono, jaki cel powinno mieć oddziaływanie terapeutyczne. Następnie skupiono się na roli bajki i baśni w terapii pedagogicznej. Przedstawiono cele terapii poprzez bajkę. Wyszczególniono przypadki, kiedy terapia pedagogiczna może być stosowana i jakie bajki należy do niej wybrać. Następnie wyjaśniono, w jaki sposób należy się przygotowywać do zajęć z terapii pedagogicznej i jak je organizować.

W rozdziale piątym, *Uczestnicy procesu bajkoterapeutycznego*, przedstawiono osoby biorące udział w tym procesie, czyli dzieci, rodziców oraz nauczycieli terapeutów. Wyszczególniono, jakie zaburzenia mogą posiadać dzieci uczestniczące w procesie bajkoterapeutycznym. Dzieci podzielono na trzy grupy: z zaburzeniami adaptacyjnymi, prze-

wlekle chore oraz niepełnosprawne intelektualnie. Każdą z tych grup scharakteryzowano. Opisując rodziców jako uczestników procesu bajkoterapeutycznego, podkreślono, że to oni powinni zadbać o kontakt dziecka z bajką, zwrócono też uwagę na moment, w którym rodzic powinien sięgnąć po bajkę terapeutyczną. Opisano relacje rodzic – dziecko oraz zasady współpracy rodziców z przedszkolem czy szkołą. W części poświęconej nauczycielom terapeutom przedstawiono rolę tej grupy uczestników procesu bajkoterapeutycznego i charakter ich pracy. W dalszej części rozdziału skupiono się na autorytecie nauczyciela terapeuty, wyjaśniono, na czym on polega i jakie czynniki go kształtują. Na koniec wymieniono zasady, jakich należy przestrzegać podczas organizacji zajęć bajkoterapeutycznych.

Szósty rozdział publikacji nosi tytuł *Scenariusze zajęć bajkoterapeutycznych*. Przedstawiono w nim podstawowe zasady przygotowania zajęć bajkoterapeutycznych. Następnie zamieszczono przykładowe scenariusze zajęć dla dzieci w wieku przedszkolnym (5 scenariuszy) oraz dla dzieci w wieku wczesnoszkolnym (4 scenariusze).

Kolejnym elementem publikacji są zdjęcia z warsztatów bajkoterapii, które odbyły się w przedszkolach i szkołach gminy Skawina, a także na skawińskim rynku. Całość uzupełnia *Bibliografia* – wykaz książek polecanych przez Ewelinę Suranik, przewodniczącą Polskiego Towarzystwa Biblioterapeutycznego, do stosowania w bajkoterapii.

Publikacja *Bajka jak lekarstwo : zastosowanie bajkoterapii w terapii pedagogicznej* w przejrzysty sposób objaśnia główne aspekty związane ze stosowaniem bajkoterapii w terapii pedagogicznej, łącząc teorię i praktykę. Wyjaśniono w niej, na czym polega bajkoterapia i jak należy ją wykorzystywać w terapii pedagogicznej, a także przytoczono przykłady scenariuszy zajęć bajkoterapeutycznych, które pozwalają zastosować podane wskazówki w praktyce. Pomocny w tym może być także wykaz książek polecanych podczas prowadzenia tego typu zajęć. Układ książki jest przejrzysty – autorki zdefiniowały bajkę i bajkoterapię oraz wyjaśniły sposoby jej zastosowania. *Bajka jak lekarstwo...* jest pozycją zarówno dla specjalistów zajmujących się biblioterapią, jak i bibliotekarzy organizujących zajęcia biblioterapeutyczne z wykorzystaniem bajek w swoich placówkach.

Literatura

- [1] Chamera-Nowak, A. (2015). Bajka jak lekarstwo, czyli bajkoterapia w terapii i wychowaniu. *Bajkoterapia w bibliotece : dodatek do Poradnika Bibliotekarza*. (1), s. 4–5. Pobrane z: http://poradnikbibliotekarza.pl/new/pliki/dodatek_bajkoterapia_net.pdf . (11.05.2016).